

GOV. PINCHOT OBRA-
ZLOŽIL NAČRT ZA
OSUŠITEV AMERIKE.

Pennsylvanski guverner zahteva strogo nadzorovanje alkoholnih pijač in razpolaganje alkohola, kjer nimajo države nobene banke.

KLAJDEČA SO PO NJEGOVIH
KAMPAJNJI GLAVNI VSE PRE-
POVEDANJE PIZAO.

Washington, D. C. — Guverner Pinchot iz Pennsylvanije, ki je pred tednom dni napadel predsednika Coolidgea radi uveljavljanja prohibicijske postavbe in ki je pred tednom dni napadel predsednika Coolidgea radi uveljavljanja prohibicijske postavbe in ki je pred tednom dni napadel predsednika Coolidgea radi uveljavljanja prohibicijske postavbe.

Pennsylvanski guverner, čigar imenovanje sveznih oblasti so nekateri politični voditelji smatrali za namig, da je kandidat za republikansko predsedniško nominacijo, je v nedeljo podal izjavo, v kateri je rekel, da ne bo program Bele hiše mogel biti popolnoma brez razmeram, ki jih ustvarja v tej državi prohibicijske postavbe.

Bele hiša se ogreva za načrt, po katerem bi naj zvezne in državne oblasti uveljavljale prohibicijske postavbe s prigovarjanjem in dokazovanjem. Ali guverner Pinchot ni zadovoljen s takim postopanjem, nego zahteva strožje korake.

On ne kritizira predsednikovega programa kot takega in obenem tudi priznava, da ne morejo države naprtili vse odgovornosti zvezni vladi. Guverner, ki ga zahteva predsednik Coolidge od držav, bo kakor pravi guverner Pinchot, tudi dano in izvajano s vse iskrenostjo. Ali obenem pa utrjuje, da ima zvezna vlada izključno oblast prepovedati oddajanje alkoholnih pijač iz znanih zakladnih virov. In dokler ne bo vlada izvajala te oblasti s svojo močjo izdatnostjo, so države skoraj brez vsake moči. One nikakor ne morejo ustaviti razpeševanja opojnih pijač.

"Predsednikovi zahtevi po sodelovanju od strani državnih guvernerjev bo ustrezno" v Pennsylvaniji v polni meri," je rekel guverner Pinchot. "Delali smo z uradniki in časopisjem roko v roki, kakor to svetuje predsednik Coolidge. Državni prohibicijski uradniki nudijo kar najožje sodelovanje z zveznimi uradniki. Ali ker traja povenjen postavno prepovedanih opojnih pijač še nadalje, je treba storiti še nekaj več.

"Ker se sobotna konferenca ni izpusila v razgovor o podrobnostih, kako uveljaviti prohibicijske postavbe, naj ob tej priliki jaz v imenu predsednikovega programa povem in obrazložim, kako se da po mojem mnenju osušiti vire protipostavnih domačih opojnih pijač.

"Sedanja orgija brezpostavnosti je skrajno nepotrebna. Zvezna vlada ima pravico dati ali odklanjati dovoljenja za izdelovanje ali razpeševanje piva, žganja ali kakršnegakoli alkohola in predpisovati pogoje.

Pregled dnevnih dogodkov.

Amerika.

Guverner Pinchot vstraja, da mora zvezna vlada uveljaviti prohibicijo.

Politični preroki napovedujejo, da bo Coolidge ali Hiram Johnson republikanski in McAdoo demokratični predsedniški kandidat v prihodnjem letu.

Lloyd George je obdobil Francijo, da financira porenjsko revolto.

Ameriški Nemci na delu za pomoč svoji stari domovini.

Inosemstvo.

Nemčija je začela razpadati.

Porenjska republika proklamirana, Bavarska v konfliktu s Berlinom.

Na Grškem se bliža nova revolta.

Krvava predsedniška kampanja v Mehiki; pet oseb ubitih.

DELAVSTVO ZA VEČJI
ŠOLSKI DAVEK.

Čikaška delavska federacija je dovolila učitelstvu iskati podporo pri vseh delavskih unijah.

UČITELJSTVO BO APPELIRALO NA VSE UNIJE, NAJ GLASUJEJO ZA POVIŠANJE ŠOLSKEGA DAVKA.

Chicago, Ill. — Čikaško organizirano delavstvo odobrava povišanje davka, s katerim bi bilo omogočeno šolskemu odboru postaviti še toliko šolskih poslopij, da bi imeli vsi mestni otroci dovolj prostora v njih. Nadalje pa se je izreklo proti nameravanemu davku za čikaški zveznišček. Tako so sklenili delegatje, ki so se vsledili nedeljske seje čikaške delavske federacije.

Dve učiteljske s čikaške višje šole sta kot delegatji združenega ženskega višješolskega učiteljskega združenja na omenjeni seji federacije za dovoljenje, da smeta iti do vsake krajevne delavske unije v Chicago ter predložiti članstvu celo zadevo. Bred vsakega odprtega glasu sta dobile učiteljske dovoljenje v to svrhu. Proslje bosta vse unijske delavce, naj glasujejo za povišanje šolskega davka in proti nameravanemu zvezniškemu.

Tisti učiteljski sta Miss Lillian Herstein s Cranove višje šole in Miss Lucy Allen s višje šole Lake View.

Miss Herstein je dejala, da ni bilo potočilo, češ, da pridobijo otroci, ki pohajajo v šole popoldne, ravno toliko kakor tisti, ki obiskujejo dopoldanske tečaje, pravilno in pošteno.

Tiste, preizkušnje, je rekla učiteljske, so bile namenjene pokazati, koliko možnosti so v otrocih, ne pa, koliko se nauče.

V pozivu do delegatov, naj pomagajo v boju za povišanje šolskega davka, je Miss Herstein izjavila in zatrdila, da se je čikaška Tribuna neprestano upirala povišanju dohodkov za šolske svrhe.

BALJAPIN ZOPET V CHICAGO.

Chicago, Ill. — Fejor Baljapin, glasoviti ruski operni pevec, ki je lani bil priznan za slavo na čikaški operi, je prišel nazaj, ker je zopet angažiran za letošnjo operno sezono. Amelita Galli-Curel, sloveča koloratura-sopranistka, je tudi že tukaj. To znači, da bodo letos peke najboljše moči na čikaški operi.

Nova liga proti fašizmu v Italiji.

Rim, 22. okt. — Bivši ministrski predsednik Bonomi je organiziral ligo proti fašizmu, ki bazira na Mussolinijevi diktaturi. Liga ima v ta namen združiti vse stranke, levice, toda komunisti in ekstremni socialisti so izključeni.

PRESEDNIK COOLIDGE
ALI HIRAM JOHNSON
PROTI M'ADOOJU.

Ob pacifični obali je prišlo polaganje vrti v političnem kotlu, in vse kaže, da bo tekma za predsedništvo tamkaj dokaj vroča.

VPRAŠANJE, KAJ BODO STORILE ZVEZNE SILE, JE ŠE
ZELO KAPLETENO.

Los Angeles, Cal. — Pregled položaja glede na predsedniško kampanjo ob pacifični obali je privedel politične opazovalce do naslednjih zaključkov:

Predsednik Coolidge ali Hiram Johnson za republikance.

McAdoo za demokrate.

Če ne bo predsednik dovolil, da pride njegovo ime na glasovnice v primarnih volitvah v Californiji, prihodnje pomlad, je skoraj gotovo, da pojde zvezni senator Hiram Johnson na republikansko konvencijo s popolno podporo držav ob pacifični obali. Med njegovimi delegacijami utegne biti tudi californijska.

Zelo zanimivo vprašanje je, da nes med političnimi krogi to, ali bodo mogli Johnsonovi sovražniki pregovoriti predsednika, da se vrne v tekmo na californijskih primarnih volitvah, ki se vrta meseca maja na predvečer republikanske konvencije.

V slučaju, da bo Coolidge na delu skupini osemindvajsetih delegatov, prisojenih tej državi, bo izid med njim in Johnsonovimi progresivci, kakor stoji sedanjí položaj, zelo dvomljiv. Vprašanje je, ali bi predsednik Coolidge s tem pridobil, ali izgubil. Z nametom proti Johnsonu bi si utegnili nakopati dokaj sovražnosti na glavo, saj, politika v tej državi je skrajno huda in osebna.

Če bi pridobil državo zase in bil strankin kandidat v jeseni, bi se utegnili ponoviti zgodovina, in republikanci bi lahko izgubili državo, kakor so jo pod Hughesovim vodstvom l. 1916, ko so bile Johnsonove sile odtrgane in izgubljene za stranko. Glavni boj je tukaj, in položaj v severni državi je primeroma dokaj miren in mlačen.

Washington ali Oregon se utegne odločiti za Coolidge ali Johnsona. To je odvisno od tega, kako se bo Coolidge obnašal odalej naprej. V Washingtonu je po konvencijem sistemu prilika ugodnejša za Coolidgea.

Kampanja se je pravkar pričela sedaj v Californiji, čeprav ni senator Johnson naznanil svoje kandidature. Po svojem povratku iz Evrope se je omejil na delovanje za državne zadeve. Njegovi prijatelji pa so se zelo pridno na delu. Ti si prizadevajo, da pojde californijska delegacija na konvencijo "100-odstotna za Johnsona."

Z razkritje "znamenitega vama" je Johnson dal vsakemu upanju na kak kompromis ali spoznam slovo. Senator se je vrnil v boj proti "starim republikanskim gosjakom," kakor je to stari l. 1914. Očistil je državo, in njegovo progresivno gibanje je glavno vprašanje v Californiji. Okoli tega vprašanja se bo vrtila vsa politika do državnih in zveznih volitev, ki se vrše prihodnje leto.

McClatcheyjevo pismo, v katerem je Johnson priznal svojo slabotnost v l. 1920, s tem, da se je pogajal s svojimi sovražniki za "vaccalifornijsko delegacijo", mn ni prav nič škodovalo v domači državi, kakor se zdi. Celo očajše je. Njegova kampanja ima nad njim one iz l. 1914. Njegova izjava, češ, da morda ne bo v stanu zmagati v lastni državi, je smatrana za kosček znanega Johnsonovega pesimizma.

Johnson se obetajo v novi californijski kampanji naslednje težave in ovire:

Narazlagajo konservativni glasovi na jugu. Nasprotovanje od strani državne administracije pod vodstvom guvernerja Richardsona, ki je razkopiral staro Johnsonovo organizacijo s tem, da je odsluži vse močnejše Johnsonove nastavitve iz službe.

(Dolje na 3. strani.)

FORENJSKA "REVOLTA"
JE DELO FRANCOZOV.

Louisville, Ky. — Lloyd George je tu izjavil, do so mu pokazali prve vesti o proklamaciji Porenjske republike:

"Zgodilo se je kakor sem rekel že v zadnjem januarju. Francija ni okupirala Porurja radi odškodnine, temveč, da razkosa in uniči Nemčijo. V sedanjem porenjskem gibanju nedvomno igra francoski devar in nemški industrialei glavno vlogo. Odškodnina nima tu nič opraviti."

BURNA PREDSEDNIŠKA
KAMPANJA V
MEHIKI.

Pet oseb ubitih in 30 ranjenih v igrah med pristavi mnogih kandidatov.

Mexico City, Mehika, 22. okt. — Predsedniška volilna kampanja v Mehiki, ki je še nekaj časa v teku, postaja ostra in celo krvava, daš volitve še niso tako blizu. Včeraj so bili tu igrah, v katerih je bilo pet oseb ubitih in okrog dvajset ranjenih. Policija in vojska sta hitro potlačila igrah, toda položaj je zelo napet.

Igrah so izbruhnili med demonstracijami pristavi kandidata gen. E. Plutarea Callesa in njegovega tekmeca Adolfa de la Huerta. Calles je kandidat mehikanske delavske stranke in delavske organizacije so njemu v prid priredile velike demonstracije na ulicah. Na tisoče ljudi se je trlo v glavnem delu mesta in videti je bilo na stotine rdečih zastav.

To je privabila pristavi kandidata Huerta, ki so bili organizirani protidemonstracije. Med pristavi obeh strank se je najprej stal prepri in potem so pričeli pokati revolverji in puške.

General Calles je izjavil, da njegov program je program delavske stranke, katere strogo zahteva, da se Mehika drži svoje ustave iz leta 1917, in ne dovolj nobenih koncesij inostranskim kapitalistom.

"Moji nasprotniki pravijo, da moja kandidatura ni všeč vladi Združenih držav in evropskim vladam," je dejal Calles. "To me najmanj skrbi. Ako bom izvoljen, bom odgovoren le svobodnemu ljudstvu naše republike. Oni, ki mislijo drugače, so ravno taki izdajalci kakor so bili tisti, ki so nekoč dobili iz Evrope cesarja, da bi vladal Mehiko."

AMERIŠKI NEMCI NA DELU.

New York, N. Y. — Združena nemška društva v New Yorku so izdala apel na 7.500.000 ameriških Nemcev, naj financirajo in moralno podpirajo svoji stari domovini, ki se nahaja danes v največji krizi izza vojne.

LLOYD GEORGE V INDIANI.

Indianapolis, Ind. — Lloyd George je v pondeljek posetil Indianapolis in govoril na shodu, katerega je priredila Ameriška legija.

Stinnes in Rockefeller se pogrebita.

Berlin, 22. okt. — Hugo Stinnes, nemški Rockefeller, napove vojno ameriškem Rockefellerju, oziroma Standard Oil kompaniji. Kakor poročajo "Düsseldorfer Nachrichten", je Stinnes organiziral olinjo družbo s sto milijon zdlatimi markami kapitala, katere namen je, konkurirati s Standard Oil kompanijo. Stinnes je že kupil večje flote parnikov za prevažanje olja v Argentini in polasti se je tudi večjih zemljišč s oljem v Argentini, Perziji in Texasu.

Francosko švicarski spor.

Pariz, 22. okt. — Naredba Francije, da se več ko sto let stara nevtralnost ona ob švicarski meji opusti, je izzvala vihar protesta v Švici. Švicarska vlada je zahtevala, da se to vprašanje predloži haškemu sodišču, toda Francija neče nič slišati o tem. Zda se govori, da bo Švica bojkotirala francoska vina.

Nemčija začela razpadati v kose.

Porenjski separatisti proklamirali republiko in neodvisnost od Nemčije — pod zaščito Francozov in Belgijcev. Pariz nori veselja vled tega dogodka. Bavarska je v odprtem konfliktu s Berlinom in s Saksonsko, kjer vladajo delavci. Berlinski diktator ima samo dve alternativni: ali se poniža pred Bavarci, ali nastopi proti njim z orožjem. — Velike živilne demonstracije.

Dresden, Saksonska, 22. okt. — Ljuti boji so danes izbruhnili med komunisti in četami narodne garde v Meissenu.

Mainz, Nemčija (Porenje), 22. okt. — Prva kri v porenjski vstaji je potekla danes zjutraj, ko je zelena policija streljala na separatiste, ki so hoteli osvojiti mestno hišo. Dva separatista sta bila ranjena.

Kakor izgleda položaj, razpada porenjsko gibanje v dva republik. Eno s sedešom v Colognu in pod vplivom Angležev bo del konfederacije nemških republik, druga pa s sedešom v Coblenu in pod francosko-belgijskim vplivom bo neodvisna od Nemčije. Leon Deckera, sedanjí predsednik Porenjske republike, je danes izjavil, da nova država priana vsaj tako pogodbno in prevzame daleč nemake odškodnine.

Pariz, 22. okt. — Že dolgo oglašana Porenjska republika je bila včeraj razglašena. Separatisti so okupirali trinajst mest na prvi mah in formalno razglasili, da se je Porenje (Rheinland) ločilo od Prusije in nemške republike ter postalo država zase s provizorično vlado. Prvi je bil prvi dan brez prelivanja krvi. Policija v mnogih mestih se je pridruživla separatistom, v drugih se je pa pustila mirno razorožiti.

Separatisti so doslej okupirali sledeča mesta: Aix-la-Chapelle, Gross-Gerau, Russelheim, Starckenburg, Dueseldorf, Bonn, Coblenu, Mainz, Wiesbaden, Mont-pole, Gladbach, Erkelenz in Wuerkelen. — Vali ti kralji so v belgijski in angleški okupacijski coni, nekateri pa v francoski. Voditelji separatističnega gibanja razglasajo, da v treh dneh bo vse naseljeno porenjsko in porurško ozemlje v mejah Porenjske republike. Sedeš provizorične vlade je za zdaj v Coblenu, ki je bil do lani pod okupacijo Američanov.

Čudno je to, da puč ni bil pod vodstvom starih separatističnih voditeljev kot so Joseph Mathes, Dorten in Smets. Vstajo so izvršili mladi ljudje, organizirani v skupinah po par sto do tisoč mož in za voditelja so si izvolili Lee Deckera, 60-letnega tovarnarja iz Aix-la-Chapelle. Deckera je provizorični predsednik nove republike.

Separatisti so takoj organizirali svojo milico in naznanili, da v nekaj dneh bo izdan nov denar, takozvani "renski frank" in nemška marka bo odslej tuja valuta.

Belgijci in Francozi so zavzeli "nevtralnno" stališče in bres najmanjšega odpora so dovolili separatistom okupacijo javnih poslopij. Nobenega dvoma pa ni, da se je vsa stvar izvršila sporazumno s Francozi in Belgijci. Francija uradno še molči; neuradno pa ne more prikriti veselja nad tem gibanjem. Pariški listi so danes zjutraj z največjo radostjo poročali novo "vmesno državo" med Francijo in Nemčijo in pozivajo vlado, naj da mladi republikli vsa zaščito pred Prusijo.

Aix-la-Chapelle, Nemčija, 22. okt. — Separatistična vstaja se širi po vsem Porenju in Porurju. Večina prebivalcev je hladna in mirna, toda farsa najbrž ne bo končana brez krvi.

V mestu Aix-la-Chapelle, kjer je bil začetek vstaje, je mir. Na mestni hiši in drugih javnih poslopih so zastave nove republike: zeleno-belo-rdeča barva.

Včeraj sta bili izdani dve proklamaciji na ljudstvo. Prva se glasi:

"Razglasimo Porenjsko republiko, svobodno in neodvisno. Želimo živeti v miru in prijateljstvu

DRUGA REVOLTA NA
GRŠKEM SE BLIŽA.

Sedanjí diktatorji so se pripravili na beg iz Aten.

Atene, Grčija, 22. okt. — Grčija stoji na pragu revolte proti sedanjí "revolucionarni" vladi, katere je strmo glasila kralja Konstantina. Porodila se glase, da so sedanjí vojaški diktatorji, ki so se postellili vlade pred enim letom, pripravljeni na beg iz Aten. V Piraju čaka nanje bojnja ladja.

Nov uporni element so častniki v armadi, ki so lani pomogli do zmage, Plasterasa, Gonatasa in drugim diktatorjem, danes jih pa obtožujejo terorizma, najhujše vrste. Vlado poslepje so zabarikadirani in na vsak potih do njih stoji strojnica.

IZDRAVNIŠKI KONGRES V
CHICAGO.

Chicago, Ill. — Odlitni volitvi v zdravniškem poklicu bodo med 6.000 zdravnikov, ki so vsesaj dospeli v mesto, da se vdeleža prvih svetovnega kongresa. Kongres se vrši v hotelu Chicago. Trajala bo pet dni.

Mnogo sli zanimivih dogodkov je pričakovati od zdravnikov na tej njihni trinajsti letni skupščini. Klinike bodo po različnih velikih zborovalnih prostorih, na vodilnih bolnišnicah in po laboratorijih. Odlitni zdravniki bodo imeli govore, konference in razprave cel čas tega znamenitega zborovanja.

Prišli so zdravniki iz vseh delov Združenih držav in Kanado. Videti bo tudi mnoge znamenite specialiste in ranoseltnike iz Evrope. Ta konferenca bo najvažja, kar so jih še imeli zdravnik v tej državi.

SPIRITISTINJA STEWART BO
TOŽILA?

New York, N. Y. — Soudrnik lista "Scientific American" J. Malcolm Bird je bil zelo dobro volje, ko je bil obveščen, da bo clevelandška spiritistinja in duhovnica Josie Stewart tožila njegov list za \$100.000, ker je bilo v njem povedano, da so njegove spiritistične mahinacije čisto navaden humbug in pretkana prevara.

"Upajmo; da mrs. Stewart to tudi stori," je dejal J. Malcolm Bird. "Ali ni to značilno, da ji niso svetovali nebeski angeli, naj nikar ne gre v New York? Moja je namreč rekla, da so ji tjejni angelaki in nebeski prijatelji povedali, češ, da se ji bo gotovo poročila tista humbergarka v New Yorku, in da dobi nagrado, ki smo jo razpisali mi za ta sluč; v znesku po \$2.500."

Japonci ubili 50 Kitajcev.

Sangaj, 22. okt. — Japonski pomorski vojakovi so včeraj ubili 50 kitajskih vojakov v Čungkingu. Kitajci so se v malih čolnih blizli japonskemu parniku, ko so Japonci začeli streljati iz strojne na Kitajce. Kitajci na bregu so odgovorili s strelji in ranili tri Japonce. Napetost med Kitajci in Japonci v Čungkingu traja že dalj časa. Podrobnosti bitke še niso znane.

VREME.

Chicago in okolica: V sredo jasno in toplo. Južozapadni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 50, najnižja 39. Sočnice izide ob 6:10, zaide ob 5.

(Dolje na 3. strani.)

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE

petimni da vam je s tem diavolom petekla naročnina. Povežite jo pravo.
kama, da se vam ne ustavi list.

Ameriško ljudstvo je potrpežljivo in marsikaj preneslo. Lakomnost privatnih interesov po večjem profitu, ki se je posebno razvila po sklenjenem miru, je pa začela odpirati ameriškemu ljudstvu oči, da je pričelo govoriti tako na glas po zapadu in severozapadu, da se ne strinja s tako gospodarsko politiko, da slišijo ljudski glas že tudi v Washingtonu. In če bodo merodajni krogi skušali izredno varovati železniške interese na ta način, da se ovira razvoj transportnih sredstev, ne bo lezel voditeljem starih strank strah v kosti le zaradi pojavov na zapadu in severozapadu, ampak doživeli bodo nepričakovano nekega dne, da jih bo ljudstvo postavilo pod kap, pod katerim bi morali stati že zdavnaj, da ne bi škodili z njih gospodarsko politiko ljudskim interesom.

je velika, a povpraševanje po njih zelo malo, kajti rusko kmečko ljudstvo ima zelo malo denarjev, ne more kupiti dragih strojev. Najbolj povprašujejo po plugih, trojih za sejanje in žetev, kosah, vrhlih in strojih za čiščenje žita. Vlada stori kolikor je v njeni moči, da omogoči kmetom nakup strojev. Zadruge kupujejo stroje in jih odpremljajo kmetom. Stroji so cenjeni v zlatu kakor pred vojno; a plačajo jih kmetje lahko v žitom — sedaj je rubelj, v katerem računajo ceno strojem, vreden 50 funtov (ruski funt je nekoliko manjši od ameriškega) osemile ali 60 funtom rži. Deset odstotkov je treba takoj plačati, ostalo pa plačajo kmetje v treh obrokih akosi tri leta. Vladni troški oddajajo stroje zadrugam u nasake obroke in tako bodo odpla-

e in banke zgradili, ali v njih
elajo. Torej do poletnih izletov
upravičena samo mala manjši-
a ljudi izbranega razreda, to je
nih 5700 "siromakov" ki lebb-

Madžarska namerava izdati bankovce po 1 milijon kron. Ti bankovci so najvergovornejša ali-

"Japonski dan" je priredili ob 100. obletnici križ dne 7. oktobra po vsej Jugoslaviji v korist od potresa iniharjev telko prizadetemu ju-

Debata o Rusiji na konvenciji A. D. F.

Portland, Ore. — Ko je prišlo na vrsto glasovanje za vzpostavitev trgovinskih stikov z Rusijo, je eventuelno priznanje, sta se Samuel Gompers in Mathew Wolf penalo repenčila. Mašina je sicer mogla, da tozadevna rezolucija ni bila sprejeta, toda ne poselino radi soperstavljanja mašine. Frank Farrington je zahteval pametno glasovanje, a ni uspel.

Pojavili so se trije govorniki, zahtevajoč priznanje Rusije, pa ni bilo lepo posedeni nazaj v sejele in konvencija A. D. F. je morala skleniti, da stoji glede priznanja na istem stališču kot Gompers.

Administrativne sile pri federaciji pa so se vendar dele za stratek čas nekam pobite, ko so stajali govorniki in odločno zahtevali izpremembo politike. Iz govorov Maxa Hayesa, Johnstona, predsednika strojniki, Timothy Healyja od ognjenjancev, Christiana Madsena od barvarjev in D. C. Smarta od železnikihi brezovnih uslužbencev, so dokazali, da je želja večine članstva A. D. F. da organizacija proži roko preko morja. Nihče ni ni upal tem nečem ugovarjati, dokler nista Gompers in Wolf prišla zopet k sebi in prevzela položaj konvencije v svoje roke.

Smart je povedal v svojem govoru dokaz zanimivosti o svojem prvem potovanju v Rusijo leta 1917, ko je šel tja s skupino železnikihi ekspertov. Povedal je, kako zelo so v delavski republiki spoštovali njih, ko so jim pokazali unižene karte, in da so jim kmetje in delavci prijateljski stikali roke. Povedal je o velikih zaslugah sedanje vlade v Rusiji, ki je domalega skoraj povsod odpravila neplemenost, in boljševiki režim je oslikal tak kot je v resnici, pa ne kot ga prikazuje Črkaška Tribuna, ter drugi kapitalistični listi, ki so tako z veseljem pozdravljali rasne tolpe aristokracije in roparjev, ki so vpisarijale protivrevolucijo pod Kolčakovom, Semenovom in drugimi militaristi.

Pomirjenje na Smartov govor ni prišlo deset minut. Nekateri so poklali, drugi pa izvalno življali. Seje po tolikem času se je konvencija lahko nadaljevala.

Oglasil se je Johnston, tudi zahtevajoč priznanje Rusije, da je v Slovekolubija. Izjavil je, da dokler bo Rusija izolirana od Evrope, Amerika ne more upati na prosperiteto. Radi ampak, ki jih je morda storila sedanja vlada v Rusiji, je rekel Johnson, da ne sme biti nikakega obotavljanja, kajti tudi naši pradedje so v revoluciji delali napake, a sad njih napak je vendar dober. Treba je, da ob tem času dokažemo bratstvo z organiziranim delavstvom, ki se je povzpelo do lastne vlade.

Timothy Healy je povedal konvenciji, da je pred tremi leti izvedel, da so vse pravilice o bolševikihi in rdeči Rusiji, ki jih trosi ameriški kapitalistični časopisi, samo bluff. Rekel je, da je brai poročilo angleške misije delavskih voditeljev, katero je vodil Artur Henderson, in od tistega časa goji prijateljstvo do ruske vlade. Zlasti je povedal o dobrih zakonih, ki jih je sprejela sovjetska vlada za varstvo delavcev in njihovih družin.

Max Hayes je rekel, da nikdar ni verjel v diktatorstvo proletarijata, verjel pa je, da si je ruska delavska vlada ustvarila svoje vrste zakone, da na podlagi njih lahko prekaša silne težkoče, ki jih ima v deželi sami ter od zunanjih nasprotnikov, ter jih je imela in jih bo imela. Povedal je o številnih izboljšavah za rusko ljudstvo, ki jih je dobilo pod sedanjno vlado, a jih niti a silo ni moglo doseči pod carističnim režimom.

Ko so končali govorniki za Rusijo, vsi zahtevajoč priznanje, se je kajpada oglasil Mathew Wolf, tajnik odbora za resolucije. On pa je prišel udrihati po ruski vladi in po vseh onih, ki se prizadevajo, da bi A. D. F. priznala sovjete. Sorjatske oblasti je imenoval skupino roparjev in morilcev in svaril je delegate radi steačne nevarnosti, ki preti ameriškim institucijam, če bi prišli obnavljati diplomatske stike, dokler je v Rusiji sedanja vlada.

Temna senca za komunista je pa prišla šele za tem govornikom. Oglasil se je "Anstitt" sivolasi dobričelnik, očka Gompers, ki je s prijateljskim glasom uljudno opominjal delegata, naj bodo vendar preudarni, naj se nikar ne ogrevajo za rdečega vrage. "Če se

ima konvencija koga bati," je rekel Gompers. "Je to komunista Dunne, ki je napadel konvencijo." Dalje je Gompers še pristavil: "V Rusiji ni svobode govora in če bi Dunne tam tako govoril, bi moral svoj izdajniški govor plačati s kaznijo."

Tako je s svojim očetovskim nasvetom in brahijalno mašino očka Gompers zopet dosegel, da se ameriško delavstvo varje rdečega vrage.

Coolidge je naklonjen mogotcem.

Washington, D. C. — (Feder. Press.) — Komaj po desetih tednih, ko je predsednik Coolidge zavel svoje mesto, so doleteli administracije kar trije škandali radi propadajočega stališča farmarjev na zapadu in radi premočnega vprašanja.

Ta mesec ima biti preiskano Teapot Dom mornarično oljno polje po pododboru senatnega odbora — Smoota, Lenroota in Walaha iz Montane. Lenroot je bil v zadnjih letih precej aktiven v gibanju, da se naravni zakladi kolikor mogoče ohranijo, in Walsh, demokrat, je precej dober zaslužilec. Prejtnji tajnik za notranje zadeve, Fall, je dal v najem Teapot Dome mornarično oljno polje Sinclairjevemu interesu kljub silnim protestom od strani gubernorja in ljudstva države Wyoming, kar se nahaja dotično polje. Najemina je cenjena pol milijarde. Fall pa jo je oddal za malo vsoto, ne ostraže se na to, kako ikodo ima ljudstvo.

Predsednik Coolidge bo moral oasčiti svoje stališče v tem vprašanju in ga zagovarjati pri kongresnem zasedanju.

Neko drugo zelo pereče vprašanje je radi kršenja in ne uveljavljanja zakona za klavniško kontrolo, kar je v območju Walaca, tajnika zveznega poljedelkega departmanta. Pri velikih klavnicah v St. Paulu je bila uvedena preiskava po kongresnikih in dognano je bilo, da pri dotični klavniški družbi križjo zakon. Tudi s velikimi klavniškimi družbami v Chicagu se vršijo nerednosti, za kar je odgovorna administracija.

Tretji škandal za administracijo prihaja, ker je imenovala bivšega gubernorja iz Idaha v reklamacijsko službo, kateri je bil dotičnik še vedno odprt nasprotnik, in ker je bil odpuščen inženir vojak, ki je dobro opravljal svoj posel. Radi tega bo zopet v kongresu resolucija, radi katere se bo morala zagovarjati administracija. Iz nje posnemamo, da je administracija odločno na strani privatnih interesov.

NEMOLJA RAZPADA V KORE.

(Nadaljevanje s prve strani.)

s našimi sosedi in delati z njimi vred za rekonstrukcijo Evrope. Delavci, vsak naj stopi na svoje mesto! Tako bo poskrbljeno, da bo zagotovljen mir, dele in kruh.

Leo Deckers, dr. Guthardt."

Druga proklamacija ima sledečo vsebino:

"Ljudstvo Porenja! Naša ura je prišla. Berlin nas je vrgei v nesrečo in bedo, zato si moramo sami pomagati. In pomagati si smo. Porenjska republika je izvršena stvar. Vsak odpor bo potlačen s silo. Roparji in nemirneži bodo ostro kaznovani. Naša skrb je, da rešimo vprašanja miru, reda in kruha v imenu provizorične vlade."

Leo Deckers, dr. Guthardt."

Berlin ni armiran.

Berlin, 22. okt. — Nemška vlada je sprejela vesti o proklamaciji Porenjske republike mirno na znanje, smatrajoč celo stvar za lokalno afero separatistov v svezli s belgijskimi in francoskimi oblastmi. Uradni krogi upajo, da se gibanje ne razširi na vse Porenje in Porurje.

Ampak Berlin ima druge, težje averse. Prelom za Bavarsko zavdaja uvidevno več skrb centralni vladi kakor porenjsko gibanje, ki je prišlo istočasno kot po dogovoru. Zdi se, da je tolikokrat napovedano razpadanje Nemčije v kose zdaj v teku.

Berlinski listi so danes ignorirali vstaje v Porenju, toliko več pozornosti pa dajejo Bavarski, ki je v odprtem konfliktu s Prusijo. Bavarski diktator Kahr je vdrkel vso pokorščino vrhovni vladi v Berlinu in odredil, da general Lossow ostane na čelu voja-

skih čet na Bavarskem kljub temu, da mu je berlinski vojaški diktator Gessler odvzel to službo. Kahr je imenoval Lossowa vrhovnega poveljnika bavarske armade; okrog 15.000 moč nemške narodne garde na Bavarskem je priseglo zvestobo novemu poveljniku in diktatorju Kahrju.

Ta čin je napoved vojne Berlinu. To pa še ni vse. Bavarski diktator je tudi prišel groziti Saksonski, kjer je socialistično-komunistična vlada. Na tisoče oboroženih prostovoljcev: fašistov in monarhistov je bilo poslanih na saksonsko mejo, kjer so Bavarci naredili pravo vojaško fronto. Ta korak bavarski reakcionarjev je izpremenil odnosa — do gotove meje — med saksonsko vlado in Berlinom. Narodna garda v Šaški, s katero je nameraval general Mueller streti rdeče stotnije delavcev, se morda zdaj porabi v družbi letih rdečih stotnij za boj s Bavarci, ako pride do civilne vojne.

Stresemannova vlada v Berlinu je zagrozila diktatorju Bavarske, da pretrga z njo železniško, pošto in brzojavno zvezo, diktator je pa odgovoril, da bo Bavarska zaplenila vse te državne naprave na svojem ozemlju in jih razglasila za svoje.

Ebert in Stresemann sta zdaj spoznala, da sta iz konflikta s Bavarsko samo dva izhoda: kompromis s koncesijami na ikodo centralne vlade ali civilna vojna. Za kateri izhod se odločita, ni še znano v tem momentu.

Gladi, izgredi, demonstracije.

Berlin, 22. okt. — Živilni izgredi se še vedno ponavljajo. Vlada je odprla majhno zalogo moke, ki je bila rezervirana za prihodnjo zimo. Hlebček kruha stane danes 2,500.000.000 mark.

V Hamburgu so bile večerj velike demonstracije brezposelnih delavcev. Demonstracije so napadli pekarije in gročarije in odneali vse kar so mogli, nakar se bili boji s policijo, v katerih je bilo več ranjenih na obeh straneh.

V Essenju je velika množica delavcev korakala po ulicah, pela "Internacionale" in vzklikala proti draginji. Bili so spopadi s policijo in pet moč je bilo ranjenih.

30.000 rudarjev v okolju Halle je danes zastavkalo.

GOV. PINCHOT OBRALOŽIL NAČRT ZA OSUŠITEV TE DEŽELE.

(Nadaljevanje s prve strani.)

slani iz tovarne se ob določenih časih, a to pa le pod uradnim nadzorstvom v tovarnah samih. Takšen sistem bi naredil konec večjemu delu naših križev in težav, ki jih imamo sedaj a prohibicijo.

"Glavni vir sedanje povodnji nepostavne pijače so pivovarne, alkoholne tovarne, bondno žganje in pa tihotapstvo. S tihotapstvom ima posla samo zvezna vlada. Pivovarne in alkoholne tovarne morejo obratovati ali razpošiljati svoje izdelke le s zveznim dovoljenjem, in bondno žganje je pod popolnim nadzorstvom zveznih oblasti.

"Če bo zvezna vlada uporabljala svojo oblast v zadevi alkoholnih dovoljenj, kakor povedano odzgoraj, če potegne uveljavljanje prohibicijske postavne in politike ter ga dvigne na primer na stopnjo zveznega gozdarstva, bo povodenj nepostavnih pijanč nemudoma ustavljen pri fivirku in konec bo tudi žganjarje vstaje."

Masarik hvali "silo" Francijo.

London, 22. okt. — Čehoslovski predsednik Masarik, ki je večerj prišel iz Pariza v London, je dejal v intervjuju, da je Francija danes najmočnejša sila na svetu in Čehoslovakija je ponosna, da je ta sila njen zaveznik.

40 Italijanov utonilo.

Carigrad, 22. okt. — Italijanski parnik "Agatocles" je zadel obmino v zalivu Izmda in se potopil. Stridelcet Italijanov se pogreša.

3000 Ircov v gladovni stavki.

Dublin, 22. okt. — Število republikanskih jetnikov, ki so se podvržli pozivu na generalni gladovni strejk, je naraslo na 3000, kakor poroča vodstvo republikanske stranke. Pred ječo v Dublinu se vrše dnevne molitvene demonstracije žensk in otrok.

PREDSEDNIK COOLIDGE ALI NIMAM JOHNSON PROTI M'ADOOJU.

(Nadaljevanje s prve strani.)

Opisicija od strani konservativne republikanske skupine na severu a članom narodnega komiteja Williamom Crockerjem na čelu. Ti ljudje imajo za sabo vse poglavitnejše časopise razun Hearstovega tabora.

Vprašanje je, kaj bodo storila zvezne sile pod vodstvom predsednika Coolidgea in poštnega ministra Harry Newa.

Predsednik uture pridobiti a svojim imenom na glasovnici. A obemem pa to tudi za Johnsona ne bi bilo slabo. Velikanska moč, ki jo ima vosej predsedništvo v fokah, je tisto, na kar sidajo Coolidgeve sile svoje nade in upo.

Johnsonova opisicija doslej še ni izbrala kandidata. Rada bi Coolidgea, rada Hooverja. Morla bo čakala do prihodnje pomladi in šele potem imenovala za kandidata moža, ki se ji bo zdal najboljši in najzanesljivejši, da porazi Johnsona. In za ta cilj se njegova opisicija vendar najbolj zanima. Kandidatje morajo dovoliti, da amejo stranke razbiti njih imena, nekaj časa pred primarnimi volitvami.

Odkar se je Johnson vrnil domov, je v boju a gubernorjem Richardsonom. Sedaj še nima nobene narodne platforme, zakaj, sdi se, da je smatrali ligo narodov za mrtvo točko v naši politiki. Gubernor Richardson je bil izvoljen na podlagi ekonomično-davčne platforme. Johnsonove ljudi so a sliki za "davčne pošteruhe". Proračun je bil skručen za \$12.000.000, valed česar se morele biti mnoge komisije ali popilnoma odpravljene, ali pa zelo smanjšane.

Pred nekolikim časom se je ilo pričelo med šolniki učitelji gibanje, ki je stremilo za tem, da bi bil gubernor odpoklican. Ali tista akcijska je popolnoma zapasla.

Delavstvo je s Johnsonom kakor vosej. Celo njegovi nasprotniki priznavajo, da bo zmagoval v San Franciscu, po severni Californiji in po velikem delu centralne doline. Čeprav izgubi okraj Los Angeles, je še vosem skoro gotovo, da bo nasplošno zmagoval v državi, in njegovi nasprotniki morda malo preveč računajo na njegova dva poraza na jugu.

Razno.

Italijanski listi pišejo, da v Vatikanu nič več prikrivajo svojih simpatij do fašistov. Da bo totem v resnici tako, dokazuje veliki evharistični kongres v Genovi, kjer so fašisti pri procesiji tvorili častno stralo.

Švedska je prodala v Rusijo letos 550 lokomotiv, od katerih je še 500 lokomotiv prispelo v Petrograd.

Umor Italijanske misije — akt krvne osvete. — Znano je, da je zasadel Mussolini otok Krk, ker je bila ubita laška razmejivna komisija na Grakem, da si tako izsili zadostženje od Grške. Kakor pa poročajo sedaj angleški listi, ni bila laška komisija ubita od Grkov, temveč od Albancev. Šef laške misije general Tellini je namreč bil tedaj, ko je bila albanska Valona okupirana od Italijanov, poveljnik Valone. Kot ta kje dai ustreliti več Albancev in sorodniki ustrelenih so sedaj ubili njegga in vse glane komisije.

Berlinski lista. — Berlinski listi so prinesli vest, da mislijo ustanoviti v Berlinu fjakerska podjetja, kakršna so v rabi na Kitajskem in v vzhodni Aziji. Mesto konj bodo vozili ljudje, ker je vzdrževanje konj danes predrago. Podjetniki novega podjetja računajo, da bodo mogli voziti ljudi za polovico ceneje ko pa sedanjiz izvoščiki.

Zakaj je propadla bolgarska vstaja. Vesti, ki smo jih priobčili o bolgarski vstaji, so se v esloti potrdile in bolgarski kmetje bi sigurno zmagnali, da niso prikočili nasilniški zofijski vladi na pomoč zavezniki in da bi imeli uporni kmetje orožje. Ko so združeni zemljoradniki in komunisti vedno bolj zmagovali, je dovolila zavezniška komisija v Sofiji bolgarski vladi, da mobilizira Bolgarska vlada se je tega dovolila v polni meri poslužila in je oborožila vse Maceedone, vse mekane ter jih sijajno oborožene a strojnimi, topovi, tanki in aeroplani poslala v boj proti zemljoradnikom, ki so bili skoraj brez orožja. Vse njihove orožje je obstožalo pravzaprav le v tem, kar so vzeli razoroženim posad-

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904.

GLAVNI STAN: 2657-39 30. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Podporna Jednota

Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

IZVRŠEVALNI ODBOR:
UPRAVNI ODESK:

PREDSEDNIK Vincent Calhoun, podpredsednik Andrew Vidich, R. F. D. V. Box 51, Johnston, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik boljševičkega oddelka Blas Novak, gl. blagajnik John Vagrich, srednji glasilo John Zavertnik, upravitelj glasila Filip Gedin.

POROTNI ODESK:

John Underwood, predsednik, 407 W. May St., Springfield, Ill., Martin Salenikar, Box 378, Barbours, Ohio, Fred A. Vidar, Box 573, Ely, Minn., John Terrell, Box 92, Hendersonville, Pa., John Gerdich, 414 W. May St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODESK:

OSREDNJE OKROŽJE: Blas Novak, predsednik, 2657-39 30. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VZODNO OKROŽJE: Jacob Ambroski, Box 285, Moon, Run, Pa.

ZAPADNO OKROŽJE: John Gredelj, 14321 Popper Ave., Cleveland, O.

Anton Sular, Box 104, Cross, Kans., za jugoslovan, Max Marc, Box 166, Buhl, Minn., za avstroslovan, Mike Zagel, 5433 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor:

Frank Keltz, predsednik, 3636 W. 26th St., Chicago, Ill., Frank Samrah, 5817 Procter Ave., Cleveland, O., William Sitter, 6404 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Zdržitveni odbor:

Predsednik: Frank Alot, 5124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

John Owen, 3636 W. 26th St., Chicago, Ill.

Jos. Shuk, 6404 St. Clair, Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6333 St. Clair Av., Cleveland, O.

POZORI: Korespondenta a gl. odboriki, ki delajo v glavnem uradu, se vrli izločilo.

VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika se posiljuje Predsedništvu S. N. P. J., 2657-39 30. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVE: Bolniška tajništvo S. N. P. J., 2657-39 30. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se ilikajo gl. izvrševalnega odbora in ljudstva se naslovi: Tajništvo S. N. P. J., 2657-39 30. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI S BLAGAJNISKIMI POSLI se posiljuje na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-39 30. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vse prihodnje glade posiljevanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljaše Frank Kalton, predsedniku nadzornega odbora, ligar naslov je spodaj.

Vsi gojstvi na gl. porotni odbor se naj pošiljaše na naslov: John Underwood, 407 W. May St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, naznanila, oglasi, napovedine in sploh vse kar je v zvezi a glasilom jednota, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-39 30. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

kam po raznih mestih. Tako so si priborili v mestu Vidin 10 topov, ki so jih tudi pridno uporabljali, dokler jim ni zmanjkalo munice. In pribiti je treba, da se je nagnila boljša sreča na stran vladne šele tedaj, ko je zmanjkalo kmotom streliva. — Vstaja kmotov je bila slasti splošna v severni Bolgarski, kjer so bili nekaj dni popolni gospodari. Vlada je najprej vrzla vse čete na južno Bolgarsko in ko je bila zadušena vstaja tam, se je pričela moritev na severu. Popolnoma pa ni vdušena vstaja bolgarskega delovnega ljudstva še danes, ker se v gore, kamor so pobegnili vstaji, volaka niti še ne upa. Opomniti je treba škandalozno početje Rumunije, ki je zapodila vse zemljoradnike, ki so se hoteli rešiti v Rumunijo, a krogami nazaj v Bolgarsko. Obratun zmagovalcev a pregnanimi je bil strahovit. Ujetnikov sploh niso delali, temveč vsakogar so zverski umorili. S krvojo in divjactvom je omadoževana zmaga bolgarske vlade, zato pa tudi ne bo imela trajnega uspeha. Vsaka kmetska hiša oblokuje danes kakšnega svojca, ki je padel pod nasiljem bolgarskih teroristov in to je vzrok, da ne bo preje na Bolgarskem miru, dokler ne bodo zemljoradniki a močno zmago uveljavili pravice ljudstva.

(Advertisement)

Domate prekažene KLOBASE

Zopet delam in raspolijam fine a česnovim okusom domače narejene in prekažene fine klobase po vai Ameriki. Sedaj so boljša kot so bile še kdaj prej. Jamolm vsako pošiljatev, da so klobase v resnici izvrstne, prava delikatesa: tih več jih jeste, tembolj se vam bodo dopadale. Denar vrnem dragevolje vsakomur, ki mi dokaže, da klobase niso to, kar jih opisujem. Moja česnovaga okusa klobase in kisle zelje pa sploh vsako pečenko bita. Ali se vam ne vde usta po taki menaži? Pišite takoj in se prepričajte, kot se jih je še tisoče drugih mojih zadovoljnih odjemalcev. Ker hočem, da bode moj fini izdelek v vsaki slovenski nasebini, dam popust onemu, ki me hoče zastopati, bodisi močik ali ženaka. Pošiljam jih od 5 funtov naprej. Cena 35c za en funt. Poštinino plaša vsak sam. Denar se pošlje a naročnino. Pišite ime in naslov razločno in vaš bližnji ekspres urad.

JOSEPH LESKOVAR,
610-14th Street,
Racine, Wis.

ZADNJA PRILIKA VIDETI

SLIKO DRAME "ŽIVLJENJA"

Povzeto iz Victor Hugove nesmrtno novela.

Znižana
cena
predsta-
vam,
za edini
igrokaz
tukaj,

THE HUNCHBACK OF NOTRE DAME

Nastop
Long
Chaney
in
Earnest
Torrence

sezona gre h koncu, to je zadnji teden in zadnja prilika videti čudovito, krasno delo.

Dvakrat dnevno, ob 2:15 — 8:15 P. M.

PITT THEATRE

SHUBERT
PITTSBURGH, PENNSYLVANIA

Boj s prirodo.

Prevel P. Miklavc.

(Dalje.)

Stari gospod se je neprestano nasmijaval in dejal: "Ne hoteli bi mi prečitati ga, Helenica?"

"Sem ga, sem, Helenica!" zaklicala je veselo Olga. In vže je bila pri njej, poprijela jo za roko in nista se vstavili poprej nego pri hladniku na vrtu.

Bil je predvečer; svetlice so se lesketale v poslednjih solčnih žarkih se svojimi mišnimi barvami.

Olga začne: "Vidiš-li popek te bele rože? To si ti, Helenica. To je tvoja slika; zelena peresa so upanje, katero pogled nate v vsakem obziru budi a trnjeje — e, Helenica, to največ tebe zbada; to so tvoji žalostni, nemi pogledi."

Helenica reče: "Ti praviš, da moje molčanje je trnjeje, a jaz pak zamorem reči, da baš tvoje besede so, ki mi trnjeje enako zbadajo."

Olga se je nasmijala: "Dobro, Helenica, dobro! Že davno nisi tako kratkimi besedami tako veliko povedala. A glej, sedaj ti je pisal tvoj zaročnik in jeli te mar ne prosim, da ako mi list ne prečitaš, pa mi vsaj pojasni njega vsebino. Znaj, jaz bi opisala svojega Karola od glave do pet svojih tovarišic. Čujmo torej..."

Helenica se je hudovala: "Nu, moj zaročnik je mlad, vzoren človek."

"Hahaha!" nasmijala se je Olga. "Sedaj sem pa že modra."

"Je zdravnik v trgu M. pri Savu?" je dejala Helenica z nesprenmenljivim glasom.

"Toda, Helenica", pretrga ji Olga besedo, "vsaj to mi je Karol že davno povedal."

"Nu, kaj hočeš tedaj? Mar ti bi naj še opisovala njegove lasi, oči, usta..."

"To, to..."

"Nisem ga še tako natančno si ogledala," je dejala Helenica važno.

Olga pa misleča si: "Izogibava se vprašanja," je dejala glasno: "Nu, tako pa povej, kakšnega je duha, značaja?"

"Bila sva se le samo trikrat"

skupaj — toraj to soditi ne zamorem. Ljudje pa govore o njem, kakor o vsakem, dobro in slabo. Jaz verujem rajše, kar je dobroga, kakor o vsakem."

Olga se je prenehala smijati. Vidila je, da se svojimi vprašanji ne pride tjakaj, kamor je hotela. "Nu, tedaj sva samo trikrat le bila skupaj? Kako se bosta potem zamogla vzeti? Kako se zaljubiti?"

"On je samo povprašal za moje mnenje."

"Pa si se zamogla privoliti?"

"Jaz?" govorila je začudeno Helenica. "Resnice, ti nimam mater! toda jaz sem jo imela — ona je privolila."

"Nu, kako ga pa potem zamoreš ljubiti, ako si bila le trikrat samo z njim skupaj?"

"Olga ji pretrga besedo: "Zakaj?"

"Jaz hočem vse storiti, kar sem obljubila." Lice Helenikino, sicer blede, je oblila rdečica, oči so začarele. In solnčni žarki so padli na njo. Zastoj.

Olga je osupljivo gledala na njo, toda njene oči so najavljale, da dvomi.

Ta pogled Helenica ni zamogla prenesti.

"Ne dvomi, ne dvomi, Olga! Vsaj jaz vendar tebi vse verjamem, verujem."

Zakaj jo je tako zbada ta Olga pogled?

"Karol", zakliče Olga objektivnemu se zaročniku, "pomili si, Helenica mi je pripovedovala vse o svojem zaročniku."

"Ti je li povedala, kaj ji Lani-jak piše?"

"Ne piše mi nič posebnega", poskoči mu Helenica v besedo.

"Jaz sem mislil, da vendar, Meni piše, da je skoraj mali dvo-boj potreben. Čudno, da to tebi ne piše. Tako čudno je njega pismo."

"Čudno, prečudno tudi moje", šepeta ona. "Čudno, čudno in še zame se hoče nekdo biti."

"S kom pa, Karol moj?" povprašuje nestrpljivo Olga z Helenico ob enem.

"To mi ni pisal — in to je naj-čudovitejše. Vendar ako pride."

Helenica se ni hotela iti sprehajati, pa tudi ostala dva pri sebi ne zadržavati. Toraj je določno začela, naj jo pustita samo. Njeni protnji se je vstreglo.

Zamisljeno je podprla glavo. Lice ji je gorelo, oči se šarile in tu pa tam je odganila temne kodre raz belega čela. Na misel so ji prišle bratove besede: "Vendar kadar pride!" — Ko pride, jaz ga pričakam, objamem — poljubim... Ako ne poprej, vsaj čez mesec dni bom njegova, tako mu zaprišem, tako sem obljubila materi, da ga bom ljubila do smrti! In on? Oh, on me ljubi, mora me ljubiti do smrti... Vsaj mi piše, da brez mene bi mu bilo življenje strašno, da bi ne hotel živeti. In še dvo-boj bi toraj skoro imel imeti zame! Dvo-boj! Pa s kom? Kdo me pozna? Kdo...?"

Bala se je izreči, kar mislila, bala se celo misliti na to, ker je zahtevala grozo. Pa je vstala in počela tajno govoriti s svetlicami:

"Povejte mi, ali živim? Katera mi to pove? Rože? Ve močite! In vi ključki? In ve virginije! Ah, ti agat, ti kimaš z glavo. Pa povej, kaj ti veš? Pa je odtrgala vejico in jiela spuščati peresa eno za drugim na tla, govore: "Ljubi me — ne ljubi — ljubi —". Prestrašeno je potem vrgla vejico na tla. Dozdeva se mi! Pa se je nasmijala glasno: "Jaz sem bedasta. Je li vendar pride? — Je li pak oba prideta — o Bog, kako potem tudi na dalje še sebi mamiti", šepetala je Helenica dalje.

"Bog, brani me pred temi mislimi, ne vzemi mi razuma..."

Bog jo je ohranil. Nežen glas Olgin jo je prebudil iz mučnih sanj. "Helenica pojdi me pospremiti, tudi Karol gre. In kaj si vendar napravila? Joj, kako je žalostna. Vstani in bodi veselejša... Lahko noč..."

III.

Tekmeča.

Emil Potiski je položil svojo pravotratno izkušnjo, ter se vrnil v svoj rojstni kraj, da bi si ojačil zdravje pod vplivom rednih radostij in blagih spominov. Nekedne dne se je podal v arabsko mesto glede računov na odprtje pisarne.

Po obedu je šel v kavarno.

"Sta ovaj ote ovde?" oglaš se šaljivo neki glas. "Prisrčno mi budi pozdravljen, moj Milko, stokrat pozdravljen!"

"Ah, ti si tukaj, Janko!" zakliče Milko radosten. "Glej,

glej, kdo bi te bil tukaj iskal! Kako si prišel sem?"

Milko se je vadel k svojemu staremu prijatelju, bivšemu predsedniku "veselih".

"Vse, tovariš, čudno. Nisem se zamogel ločiti s svojim prijateljem Lazom in on zopet ne od Save, pa sva prišla oba sem. Toda ti?"

"Jaz bi hotel odpreti tukaj odvetniško pisarno."

"Ah, kako me veseli tvoja misel! Seznanim te s svojim Lazom. Znameniti mladenič! Mi bi bili pravi triumvirat. Le sem dojde Milko!"

"Bomo videli. — Nu, kako je z bolniki?"

"Ha, vsakovrstno! Toda ti, kakor vidim, Jupiter, si od svojih petdesetih vendar pet in dvajset odšel. Vsaj ti že ničesa ne manjka?"

"Nič!"

"Nu in ona Selska Helenica? Si li še bil od tistihmal pri njej?"

"Ne."

"Ah, čuj, to tvoje takratno pripovedovanje mi ne ide iz glave. ki. Polagoma je s temi koraki se

Tako žalostnega te še nisem videl, kakor takrat, ko si nam pripovedoval svoje razmere do nje."

"Ne čudi se. Prva ljubezen dela navadno človeka sentimentalnega."

"A jaz vedno le mislim, da ta Helenica ti je vsvojena. Ti si grozen idealist. In ko si našel ideal, hi bilo to prav, da se ga odrekuješ?"

"Pripoveduješ, kakor da bi ti nekaj manjkalo."

"Jaz sem prepričan, da te Helenica ljubi."

"Ne pripoveduj mi takšne reči, prosim te, o katerih nimam pojmov, in sploh poslušaj te stvari. Jaz se radujem, da sem, se ve, ne tako lahko, iztrgal se iz tega dušnega bolehnega staljša in ti bi me zopet hotel vanj poriniti. To ni lepo od tebe."

"Ti si se iztrgal! Toda s čim; sem v resnici radoveden, je li si našel za to pravo zdravilo?"

"Vgledil sem se v svoje študije. Več noči sem prebil pri Platonu in Aristotelu politiki, etiki. Polagoma je s temi koraki se

osrdiljeval moj duh, tako, sem sedaj, kakor si dejal, se mladil, ozdravil. In potem goji na moč, rodbine! A imam iz te tudi prid..."

(Dalje prihodnjik.)

French Line

NITRA VOJNIA V JUGOSLAVIJO

NEW YORK, PLYMOUTH, NAYRE-PARIS

SUFFREN.....Nov. 7

PARIS.....Nov. 14, Dec. 12

Pisite po knjižico v savetih dovolimo

FRENCH LINE

122 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

19 State Street New York

VELIKA TEKMA!!

Člani in prijatelji S. N. P. J., tukaj je nekaj izrednega za vas!!!

Nudi se vam ugodnost in lepa prilika, kakoršne še ni bilo v zgodovini jednote!

Sedaj imate priliko do lastnega avtomobila! Dobite lahko grafofon s slovenskimi knjižicami! Pošljemo vam pisalni stroj s slovenskimi črkami! Dobite lahko zlato uro in verižico z enotnim monogramom, samopojnik ali fountain pen! Dobite razne poudčne in dragocene knjige — PAVSE TO BREZPLAČNO!!! Vse, kar je treba storiti, je, da se malo potrudite za pomnožitev našega članstva. In to ni težko. S. N. P. J. je dobro poznana! Slov povsod kot najboljša in popolnoma ter vsestransko zanealjšva organizacija, zato je lahko pridobiti bodisi rojakinjo ali rojaka, da postane njen član. Vsak se rad pridruži naši močnici delavski zadrugi, samo če ga pravilno nagovorite ter mu malo obrazložite, kako lahko pristopi in koliko prednosti in ugodnosti ter zaščite bo deležen pri nas.

Te kampanje nismo uvedli za to, ker nam drugače ni mogoče dobiti novih članov! Naša organizacija baš sedaj najlepše napreduje in raste. SNPJ. pridobi več na novem članstvu v enem mesecu, kakor pa druge alične organizacije celo leto! Ampak vemo, da je še veliko rojakov, ki še niso v društvu. Vemo, da so vsi ti delavci in kot taki morajo imeti dobro podporno društvo. Je jih še precej, ki se na zanimajo za organizacijo, dokler so mladi in zdravi, ko pa zbole ali če jih zadene nesreča in ko postanejo stari, pa le iščejo milosti pri nas in postanejo naše breme. Vse te je treba poiskati, vse te podučiti in spraviti v naše vrste. Na bodo deležni naših dobrot in naših dolžnosti.

Naši člani so bili zmeraj agilni in delavni, za to smo pa tako sijajno vspeli in zgradili tako veliko, tako mogočno organizacijo. Poznali in spoštovali so nje velike načela in plemenite ideje, pa so zanje delali neumorno in se žrtvovali — vse brezplačno. In prepričani smo, da bodo delali in agitirali z isto idejalnostjo, pa s večje navdušenostjo tokrat, kajti čaka jih še posebna nagrada v obliki raznih predmetov, ki so navedeni spodaj. Tokrat ne boste delali zastonj in se samo žrtvovali, kot je bilo prej, ko je bila naša organizacija še šibka in finančno nejakna ter jo je bilo treba postaviti najprej na trdne noge. — SNPJ. bo kmalu dvamilijonska organizacija in je v stanu, da vam izkaže hvaležnost za vaš trud in požrtvovalnost s primerno nagrado. Toda, ker se vam ta prilika nudi samo med prvim junijem in zadnjim novembrom t. l., zato ne odlašajte, — zavijajte rokave in pojdite na delo takoj! Požurite se in poskušajte dobiti ta krasni avtomobil!

In v slučaju, da je pri vas premalo rojakov in nimate prilike dobiti toliko članov, da bi dobili avtomobil, se potrudite za pisalni stroj ali kaj drugega. Vsak ima priliko do dobika kake nagrade, pa naj bo naselbina še tako majhna. Glavni odbor je odločil za naše kontestante sledeče nagrade:

Za pridobitev 200 novih članov—Avtomobil (Ford Touring Car, model 1923, factory price).			
" " " 100 " " "	" " " 75 " " "	" " " 50 " " "	" " " 40 " " "
" " " 30 " " "	" " " 25 " " "	" " " 20 " " "	" " " 15 " " "
" " " 10 " " "	" " " 5 " " "	" " " 3 " " "	" " " 2 " " "
Fonograf z desetimi slovenskimi ploščami.	Veliki pisalni stroj s slovenskimi črkami.	Corona pisalni stroj (ročni) s slovenskimi črkami in pet knjig K. M.	Corona ročni pisalni stroj s slovenskimi črkami, ali pa zlato uro z verižico.
Zlato uro z enotnim vrezkom ali pa kake druge tukaj omenjene predmete iste vrednosti.	Pet knjig K. M., samopojnik (Fountain Pen), dveletna naročnina na dnevnik Prosveta in privesek za uro.	Pet knjig K. M., samopojnik in dveletna naročnina na dnevnik Prosveta.	Pet knjig K. M., celoletna naročnina na dnevnik Prosveta in samopojnik.
Pet knjig K. M. ali pa celoletna naročnina na dnevnik Prosveta ali pa tri knjige K. M.	Polletna naročnina na dnevnik Prosveta ali pa dve knjige K. M.	Slovensko-Angleška Slovnica ali pa katerakoli knjiga K. M.	

Gori navedene nagrade veljajo tudi za Mladinski oddelček, samo je treba dvojno število otrok, ali dve otroka za enega člana, da se dobi ista nagrada. Vpoštevalje to!

Ta kampanja je v veljavi od 1. junija pa do 30. novembra tega leta. Nagrada se bo dobila za vse tiste nove člane in otroke, ki bodo spoznani sposobnim za sprejem v teku tega časa. Udeležiti se lahko kontesta posamezni člani in društva kot celota. Društvo je opravljeno da nagrade le, če dobi v teku tega kontesta najmanj 25 novih članov, posamezniki se pa opravljeno do kateresibodi gori navedene nagrade, če dobe zahtevano število novih članov. Novopridobljeni člani in otroci se štejejo samo enkrat, to je, za one pristopile, katere dobi član za zahteva za njih nagrado sam, ne more dobiti nagrade za ravnoiste člane še društvo.

Posebna ugodnost za nova društva in organizatorje! — Glavni odbor je nadalje sklenil, da vse nove društva, ki se ustanove tekom te kampanje, dobe vse poslovne knjige brezplačno, in član, ki organizira novo društvo, je opravičen do gorinavedene nagrade, če dobi potrebno število novih članov.

Bratje in sestre — HAJDI NA DELO!!! POŽURIMO SE ZA NAGRADO!!!

CILKA.

Spisal IVAN ALBREHT.

(Dalje.)

Cilka ga spravlja leč in mu šepete nspavanke. Sama je trudna, da jo škemi pod vekami in ne more več spremljati besede s mislijo.

Mali jo ogleduje. Košate obrvi, blede lica, obledela ustnice, ki se premikajo in gibljejo; lahno, prav lahno šepetanje uhaja preko njih in počasi samre.

Tine spi. V spanju se plaši, zastoče in integre roke na pomoč. To čela predrami Cilko, da se savi. Kakor omotena se opoteče k svojem ležišču in zatlane oči. Soba in kuhinja sta polni teškega, zategnjenega sopenja. Cilka pa začuje v njem godbo. Oči ugledajo svetle in svilo in tišče bele, prebele roke —

II.

Čas je kakor vednost, je brez solnea in brez svelega zelenja. Samo prah in dim in blato in zatohli prostori, polni smradu in nadlog. Cilka blede in zbledela in se kruši. Pokašljeje xjutraj, pokajljeje xez dan in vso dolgo noč. Čisto prosojna je že kosa in obleka se opleta na smedelem telesu kakor na rogovili. Noge in roke so videti vedno daljše, a moči je venomer manj. Mati jo ogleduje s skrbjo in z bojaznijo. Ne reče ničesar, samo zdihuje in od časa do časa njene oči. Toda sila je večja in večja in naposled je treba k zdravniku. Trda pot — pol življenja bi dala mati taje. Vsakega očitka ji je šel in vseh ostrih besedi.

"Boš morala bolj počivati..."

Boječ izreče svoj sklep in se plaho okre po Cilki. A deklet je brezbrilno in udano. Naimehne se medlo — kakor da opravlja nekaj sopnega in prisiljenega — in gre dalje in molči. Tako negotov je korak, tako tipajoč in brez moči, da se materi temne prai...

V čakalnici stojita in čakata in štejeta iznotke. Dolga vrsta jih je, ki čakajo — in vsi so kakor en sam. Oči spominjajo na mrliča in le pokašljevanje izdaja še iskro življenja.

Ko prideta na vrsto, sta zmedeni obe; zdravnik isprakuje, preiskuje, pregleduje in napiše recept.

"Tole naj jemlje, tako in tako — pa mir, zrak, solnce in dobra hrana..."

Mati strmi in se krivi pod ukaz.

"Zrak naj bi premeniti dekle," meni zdravnik dobrodušno.

"Že, seve," misli mati — "toda kako — kam!"

Reči si ne upa; toda zdravnik bere vse negotovostne besede iz njenega molka.

"Saj imate mogoče kaj sorodstva — na kmetih kje, kaj?"

Materi vzkali nada:

"To že, to..."

"No, vidite! Tja naj gre dekle — nekaj časa vsaj! Sicer bo slaba: sušica — to se pravi: smrt!" — Zdaj za enkrat pa še ni nič hudega —

Komaj izreče, že stopi k vratom in pozove naslednjega bolnika. Mati je prestrašena in v zmedenosti uti ne ve, kod naj bi šla iz sobe.

"Todi, todi," kaže zdravnik in odpira druge duri. — "Pa tako in kmalu! Če ne, se zdravi la brez moči..."

Domov grede ugihije mati na desno in na levo. Če bi tako — seve, ko pa se niso nikdar brigali za sorodstvo na kmetih. Pisala bi vendar — morda pojde kako.

Doma pa hajdi v posteljo, dekle! Zdaj ni nič več šale, ko trkaje taki obiskovalci na vrata! Vsa deca mora molčati — kakor kip mora biti vsak in vsi skupaj — mogoče da Cilka malo zadremuje. Mati pa hitro po zdravi la in potem po opravkih. Naenkrat se zasneče čas, ko je treba večerje. In zraven še voda, mlo brisača, sveča srajca — oh, dš ni Cilke...

"Sušica!"

Kakor rumen strah stoji pojem pred materjo in jo proganja iz kraja v kraj. Ona že kuha večerjo in čaka, a čas se suče danes tako leno in kazalec na uri čepi vedno na istem mestu.

"Morda je ura pokvarjena," pomisli mati in hiti k sosednji stranki vprašat po čas.

"Toliko in toliko," pove ženska. Njen mož je železničar, zato je vajena dobečevati čas natančno do minute.

Mati se zahvali in je jezna sama nase. Vse je danes zoper njo — še čas se ji je postavil na robu! A slednjič vendarle pride on. Že od daleč ga čuje, ko gre šle v prvo nadstropje. Nestrpno odpre vrata in čaka — blede in drteča sprejme moža.

"Pravi, da bo jetika..."

Oče obstane kakor kamen. Nič nima besede, nič prijaznega pogleda — samo z rameni skomizgne in pipo potegne iz ust.

"Pravi, da mora premeniti zrak..."

Oče stopi za korak naprej in odloži zaprta klobuk.

"Kako pa bomo?"

Komaj more beseda iz grla, tako je vse temno in ozko nočoj!

Med umivanjem premišljuje:

"Bi pač pisala tvojim ljudem. Saj ima brat kmetijo..."

"Seve, tega ne pomisli, da se leta in leta nismo brigali zanj," očita mati v mislih. Z besedo pa se odloči za možev predlog, čeprav je treba mnogo premagovanja.

"Ali bi se pa kar peljala tja," popravi mož prvotno misel.

Žene je strah. Kako jo pogledaje, ko pride tako bedna in ponižana pod rodni krov! Pred leti je odhajala razigrana — iz same objestnosti je šla v pisani svet. Zdaj pa —

Sele to uro zapari, da je na svoje štirideseto leto prestara in prevela. Kakor da more otipati barvo z roke, tako gladi proge sivih las.

"Pa pojdem," se odloči in prekriza na praih.

(Dalje prihodnjik.)